

ЗНАЧЕННЯ ТА ОСОБЛИВОСТІ ПРОФЕСІЙНОГО ПЕРЕКЛАДУ

Староконь Ю.М., *julia.starokon@gmail.com,*
Лисенко А.А., *lysenkoangelina586@gmail.com*

Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ

Професійний переклад має велике значення для всіх сфер сучасного життя. Сьогодні не кожен, навіть вільно володіючи іноземною та рідною мовою, може ідеально перекладати. Для цього потрібна спеціальна професійна освіта. Професійний переклад виконують фахівці в галузі філології. Звичайно, будь-який працівник, який працює з іноземцями, повинен володіти іноземною мовою. Але не кожен може ідеально перекласти всі професійні терміни. Отже, професія перекладача зараз є дуже важливою та перспективною у всіх сферах сучасної людини.

Перекладач - це людина, без якої не може існувати лкування на міжмовному рівні в усній чи письмовій формі. Еволюція перекладацької професії відбувалася протягом тисячоліть. Поступово виникали вимоги до особистості перекладача, його етики, культури, моралі та професійної мовної підготовки. В наш час не кожен, навіть якщо вільно володіє іноземною та рідною мовою, може працювати перекладачем. Для цього потрібна спеціальна професійна освіта.

У наш час важливість перекладу та діяльності перекладача чи тлумача є безперечною. Але є питання, яке слід визначити, це особливості перекладацької та тлумачької роботи. Відповісти на нього досить складно. З одного боку, перекладач надає письмові твори різних жанрів, стилів тощо. Це дозволяє сучасному поколінню ознайомитись з певними творами. З іншого боку, існує низка ситуацій, для яких фактичний, своєчасний або терміновий переклад сьогодні важливіший. Все більше питань потребують обговорення, консультацій, порад, спроб, які неможливо організувати та забезпечити без тлумачення. Діяльність тлумача, на мій погляд, є більш консервативною, ніж часто спонтанна робота перекладача. Це вимагає терпіння та витримки, вміння концентруватися і працювати самостійно в будь-яких умовах праці, вміння редагувати текст стилістично, підбираючи потрібних слів, навички роботи з різними словниками тощо.

Перекладач повинен, насамперед, володіти достатнім словниковим запасом, здатністю концентруватися в будь-яких умовах праці, розвинутими навичками послідовного та синхронного перекладу, різними типами, бути ерудованою людиною, вміти демонструвати свою поліглот-ерудицію, оновлювати свої знання для забезпечення негайного та правильного розуміння оригінального повідомлення. У будь-якому випадку, спеціальність перекладу не проста. Вони вимагають від

майбутніх фахівців чудових знань перекладу та мови, вмінь, навичок та знань основ людської психології, дипломатії тощо.

Професія перекладача дуже відповідальна. Компетенція перекладачів - створювати тексти поза культурними та мовними бар'єрами. Саме перекладачі виступають консультантами та референтами для своїх керівників та клієнтів. Вони справжні фахівці, експерти у своїй галузі і відповідають за свою діяльність. Умови професійної діяльності перекладача визначаються його метою та характером використовуваних матеріалів: перекладачі працюють з текстами, «постачають» тексти для міжкультурної комунікації та «продають» свої переклади.

Перекладач повинен мати можливість "вказати" свій майбутній текст, чітко і досконало пояснити замовнику можливість використання цього тексту та його функцій (за яких умов, з якою метою, в якій галузі, який стиль перекладу тощо), структура перекладеного тексту відповідно до його функцій. Для цього він повинен як експерт мати можливість аналізувати комунікативні цілі замовника. Перекладач повинен вміти «оформляти» тексти. Для цього потрібно мати не лише мовну компетенцію, а й знати, як в іншій культурі вони говорять і пишуть у тому чи іншому випадку, які теми можна торкнутися під час розмови, а яких краще уникати, які аргументи слід бути даним для досягнення певної мети, які засоби комунікації краще використовувати. Перекладач повинен вміти вести дослідницьку роботу, здобувати знання, необхідні для функціонально правильного, змістовного мовлення. Всі ці знання необхідно розвивати в процесі підготовки майбутніх перекладачів.

Навчання перекладачів - завдання непросте. Сучасний перекладач повинен знати теорії та принципи сучасного перекладознавства, вивчати праці засновників лінгвістики, напр. Комісаров, Чернов, Міняр-Білоручов та багато інших, розуміють методи аналізу довідкової інформації - В.Виноградов, лінгвістичні та культурні аспекти слова - Є. Верещагін, В. Костомаров, позатекстові структури - В. Шор, етнолінгвістична складова - Б.Ажнюк, індивідуальний стиль перекладача - М.Новіков, види та функції перекладу - О. Чередніченко, В. Радчук та ін. Отже, підготовка перекладачів має бути систематичною, цілісною, всебічною та відповідати сучасним вимогам.

Об'єктом процесу перекладу може бути вербальна та невербальна ситуація. Тому правомірно використовувати визначення поняття філолог-перекладач для позначення предмета процесу перекладу. Сучасний перекладач повинен знати теорії та принципи сучасного перекладознавства, розуміти методи аналізу довідкової інформації, лінгвістичні та культурні аспекти слів, нетекстові структури, етнолінгвістичний компонент, індивідуальний стиль перекладача, відтворення образів у поетичному перекладі, концептуальна інформація в тексті перекладу, прагматичні перетворення в процесі перекладу, типи та функції перекладу,

функціонування символу в безперервній структурі тексту, контекстуальна та стилістична десемантизація категорій слів тощо.

Професійна майстерність перекладача визначається навичками адаптованості до різних умов праці. Адаптивні навички є похідними знань та навичок, які досягаються наполегливою працею та навчанням. Потенційні перекладачі отримують теоретичні та практичні знання на уроках та в позаурочний час. Традиційною є інтеграція теоретичних та практичних завдань, філологізація навчального процесу, поетапний контроль знань. Новими формами роботи є створення майстерні для майбутніх перекладачів: видання газет та альманахів з аспектів перекладу, участь у конференціях, виступи на радіо та телебаченні, коректура тощо.

Таким чином, залежно від власних здібностей, майбутні перекладачі повинні самі вирішити, яку спеціальність їм слід вибирати і цілеспрямовано наближайтесь до цих цілей.

Список використаних джерел:

1. Основи професійної діяльності перекладача [Режим доступу] - <https://studfile.net/preview/3269782/page:6/>

Науковий керівник: *Леонова Н.В., викладач кафедри соціально-гуманітарних дисциплін Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ*